

Izpodbijana odločitev, dejanske in pravne okoliščine zadeve v postopku v glavni stvari

1. Vrhovno sodišče Republike Slovenije, kot zadnja redna sodna instanca, proti kateri ni več pravnega sredstva v sodnem postopku, odloča o pritožbah tožeče (v nadaljevanju tožniki) in tožene stranke (v nadaljevanju toženka) v upravnem sporu zoper sodbo in sklep Upravnega sodišča (sodišča prve stopnje). Toženka želi doseči spremembo sodbe Upravnega sodišča, št. I U 755/2016-5 z dne 1. 6. 2016, s katero je bilo odločeno, da se sklep toženke, št. 2142-123/2015/28 (1313-05) z dne 5. 5. 2016, odpravi. Z navedenim sklepom je toženka odločila, da prošnji tožnikov za mednarodno zaščito ne bo obravnavala, saj bodo predani Republiki Hrvaški, ki je odgovorna članica za obravnavo njihovih prošnji. Tožniki pa s pritožbo želijo v zadevi vsebinsko odločitev (odločitev v sporu polne jurisdikcije) vendar pritožbenega zahtevka ne podajo. Upravno sodišče je s sklepom (II. točka izreka izpodbijane sodbe in sklepa) še ugodilo zahtevi tožnikov za izdajo začasne odredbe tako, da je izvršitev izpodbijanega sklepa toženke odložena do izdaje pravnomočne odločitve v tem upravnem sporu.
2. Vrhovno sodišče je v zadevi že enkrat odločilo s sodbo I Up 183/2016 z dne 29. 6. 2016. Z navedeno sodbo je v upravnem sporu po pritožbi toženke spremenilo sodbo Upravnega sodišča in potrdilo sklep toženke, da Republika Slovenija ne bo obravnavala prošnji tožnikov za mednarodno zaščito, saj bodo predani Republiki Hrvaški, ki je odgovorna država članica za obravnavo njihovih prošnji. Odločitev toženke temelji na določbi 12(2) člena Uredbe št. 604/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o vzpostavitvi meril in mehanizmov za določitev države članice, odgovorne za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito, ki jo v eni od držav članic vloži državljani tretje države ali oseba brez državljanstva (prenovitev - v nadaljevanju Uredba Dublin III). Ta med drugim določa, da kadar prosilec poseduje veljavni vizum, je za obravnavanje prošnje za mednarodno zaščito odgovorna država članica, ki je vizum izdala. Iz ugotovljenega dejanskega stanja v zadevi nesporno izhaja, da sta tožnika v evropski prostor vstopila z veljavnima hrvaškima vizuma in zato je za obravnavo njunih prošnji odgovorna Republika Hrvaška. Njej je bila dne 28. 8. 2015 tudi posredovana prošnja v obliki standardnega obrazca in dne 14. 9. 2015 je bil prejet odgovor Republike Hrvaške, da je na podlagi 12. člena Uredbe Dublin III odgovorna država članica za obravnavanje prošnji tožnikov.
3. Ob ugovorih tožnikov glede zdravstvenega stanja tožnice C. K. (obiski psihiatra, posledice poroda) je toženka dne 18. 1. 2016 od pooblaščenca tožnikov pridobila dodatno zdravstveno dokumentacijo, v kateri je opisana tožničina rizična nosečnost in njene težave po porodu, tudi njen psihiatrični izvid z dne 4. 12. 2015,

iz katerega izhaja mnenje psihiatrinje, da je za tožnico potrebno, da ostane v azilnem domu, saj tako ona kot dojenček potrebujeta oskrbo. Skladno s tem je toženka posebej v ta namen pridobila med drugim poročilo UNHCR o razmerah na Hrvaškem, na katerega se je sklicevala v izpodbijanem sklepu, in iz katerega izhaja, da so v Republiki Hrvaški razmere dobre, da je Hrvaška ponovno odprla nastanitveni center v Kutini, ki je namenjen ranljivim skupinam prosilcev. Ta center lahko sprejme do sto prosilcev, običajno pa jih je nastanjenih 20 do 30, razmere, tudi higienske, so dobre, glede teh med nastanjenimi prosilci ni pritožb, zdravnik prihaja enkrat tedensko in v tem času imajo prosilci prost dostop do zdravniške oskrbe, v nastanitveni center prihaja tudi lokalni ginekolog. V urgentnih primerih pa imajo prosilci dostop do lokalne bolnišnice v Kutini ali po potrebi v Zagrebu. Vsak dan je prisoten socialni delavec, ki zagotavlja pomoč prosilcem, dvakrat mesečno jim je na voljo še pravna pomoč.

4. Vrhovno sodišče je v svoji prvi odločitvi navedene okoliščine upoštevalo in presodilo, da tožnika tudi s svojimi izjavami, da so bili v Republiki Hrvaški vsi, s katerimi sta imela stik, zelo rasistični do tujcev, da so ju že ob prihodu na letališče v Zagreb policisti pustili kot zadnja v vrsti, kljub dejstvu, da je bila tožnica C. K. noseča, da so ju tudi poniževali v angleškem jeziku in spraševali, kako sta pridobila hrvaški vizi, da ju je v hotelu receptor spraševal, ali sta prišla iz Egipta, države, ki kolje naše ljudi, da se je v trgovini stranka, ki je slišala, da se pogovarjata v arabščini, namerno zalela v tožničin trebuh in da menita, da se jima v Sloveniji to ne bi dogajalo, nista izkazala obstoja utemeljenih domnev, da obstajajo na Hrvaškem sistemske pomanjkljivosti v zvezi z azilnim postopkom in pogoji za sprejem. Tožniki niti niso zatrjevali, da bi katerikoli evropski organ ali UNHCR azilni sistem na Hrvaškem obravnaval kot kritičen. V postopku pred Vrhovnim sodiščem so navedli, da če sodišču prve stopnje ni znano nobeno relevantno poročilo o razmerah na Hrvaškem, to še ne pomeni, da pomanjkljivosti ni, vendar za potrditev svojih trditev niso navedli ničesar niti niso predložili dokazov, ki bi kazali na pomanjkljivosti azilnega sistema.
5. Vrhovno sodišče je ob navedenem presodilo še, da Republike Hrvaške noben evropski organ ni obravnaval glede sistemskih pomanjkljivosti v smislu določbe 3. člena Uredbe Dublin III, da predaja prosilca drugi državi članici ni mogoča zaradi utemeljene domneve, da v tej državi obstajajo sistemske pomanjkljivosti v zvezi z azilnim postopkom in pogoji za sprejem prosilcev, ki bi lahko povzročile nevarnost nečloveškega ali poniževalnega ravnanja v smislu 4. člena Listne Evropske unije o temeljnih pravicah (nihče ne sme biti podvržen mučenju ali ponižujočemu ravnanju in kaznovanju). Prav tako so bili glede na posebej pridobljeno poročilo o zdravstveni oskrbi UNHCR po presoji Vrhovnega sodišča neutemeljeni ugovori tožnikov glede razmer in nezagotavljanja zdravstvene oskrbe na Hrvaškem.

6. Zoper navedeno pravnomočno sodbo Vrhovnega sodišča so tožniki vložili ustavno pritožbo pred Ustavnim sodiščem Republike Slovenije. Ustavno sodišče je s svojo odločbo Up-613/16 z dne 28. 9. 2016 citirano sodbo Vrhovnega sodišča razveljavilo in posredovalo zadevo Vrhovnemu sodišču v ponovno odločanje ter mu naložilo upoštevanje stališč iz te odločbe. Svojo odločitev je utemeljilo na razlagi Uredbe Dublin III, ki do sedaj ni bila del upravne ali sodne prakse v Republiki Sloveniji, po dostopnih informacijah pa tudi ne v drugih državah članicah EU.
7. Ustavno sodišče sicer pritrdi Vrhovnemu sodišču, da v Republiki Hrvaški ne obstajajo sistemske pomanjkljivosti v zvezi z azilnim postopkom in pogoji za sprejem prosilcev, ki bi lahko povzročile nevarnosti nečloveškega in poniževalnega ravnanja, čemur tožniki v ustavni pritožbi tudi niso nasprotovali. Vendar pa zavzame stališče (14. točka obrazložitve), da to ne pomeni, da prosilci domnevo o varnosti držav članic EU lahko izpodbijajo zgolj takrat, ko bi tveganje za nastanek nečloveškega in ponižujočega ravnanja izhajalo iz sistemskih pomanjkljivosti v zvezi z azilnim postopkom in pogoji za sprejem v odgovorni državi članici.¹ Tako Ustavno sodišče utemeljuje, da je v 32. uvodni izjavi Uredbe Dublin III izrecno navedeno, da glede obravnavanja oseb, za katere se uporablja ta uredba, države članice zavezujejo njihove obveznosti iz instrumentov mednarodnega prava, vključno z ustrežno sodno prakso ESČP. V drugem pododstavku drugega odstavka 3. člena Uredbe Dublin III je urejena le ena okoliščina, zaradi katere predaja prosilca v drugo državo članico EU ne bi bila dopustna. Države članice EU pa so dolžne spoštovati tudi druge mednarodne obveznosti. Dolžne so spoštovati zahteve načela nevračanja, ki so določene v prvem odstavku 33. člena Ženevske konvencije in 3. členu Evropske konvencije o človekovih pravicah (v nadaljevanju EKČP). Države morajo upoštevati, da so vsebinska merila, ki so določena v prvem odstavku 33. člena Ženevske konvencije in 3. členu EKČP, bistveno širša kot merilo, določeno v drugem pododstavku drugega odstavka 3. člena Uredbe Dublin III. Če bi predaja prosilca drugi državi članici EU torej pomenila kršitev načela nevračanja, postane izjemoma uporaba klavzule suverenosti iz prvega odstavka 17. člena Uredbe Dublin III za državo obvezna.
8. V nadaljevanju Ustavno sodišče v zvezi s tem stališčem poudari, da iz njega izhaja obveznost pristojnih organov in sodišča, da tudi v postopkih po Uredbi Dublin III v primeru prosilčevega zatrjevanja, da odgovorna država članica EU zanj ni varna država, presodijo vse okoliščine, ki so pomembne z vidika spoštovanja načela

¹ Ustavno sodišče se sklicuje na sodbo ESČP Tarakhel proti Švici in sodbo SEU v zadevi Mehrdad Ghezelbash proti Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie, C-63/15.

nevračanja. To pomeni, da morajo pristojni organi in sodišča upoštevati tudi zdravstveno stanje prosilca. Pri tem morajo upoštevati prosilčevo osebno situacijo v Republiki Sloveniji. Presoditi morajo, ali bi lahko bila že sama predaja prosilca v nasprotju z zahtevami, ki izhajajo iz načela nevračanja.

9. Ustavno sodišče tako ugotovi, da so tožniki zatrjevali, da bi ponovna selitev tožnice C. K. lahko neugodno vplivala na njeno zdravstveno stanje, negativno bi vplivala na potek depresije in da obstaja nevarnost heteroagresivnega in avtoagresivnega vedenja. Priložili so zdravstvena mnenja in izvide, s katerimi so te trditve dokazovali. Vrhovno sodišče pa je opisano zdravstveno stanje tožnice in njenega otroka upoštevalo le pri presoji stanja v Republiki Hrvaški. Presojalo je, ali bo tožnikom zagotovljena ustrezna zdravstvena oskrba v Republiki Hrvaški. Ni pa Vrhovno sodišče ovrednotilo ali zavrnilo navedb in dokaznih predlogov tožnikov, s katerimi so utemeljevali nedopustnost same predaje drugi državi. Vrhovno sodišče torej ni presodilo, ali bi že sama predaja tožnikov lahko pomenila kršitev 3. člena EKČP oziroma 18. člena Ustave RS, niti ni obrazložilo, zakaj zgoraj navedene navedbe ne bi mogle vplivati na odločitev.
10. Glede na navedeno razlago Uredbe Dublin III je Ustavno sodišče sprejelo odločitev, da je Vrhovno sodišče s tem, ko se ni opredelilo do okoliščin, ki so pomembne z vidika spoštovanja načela nevračanja, kršilo pravico tožnikov do enakega varstva pravic iz 22. člena Ustave RS, zaradi te pomanjkljivosti pa Ustavno sodišče tudi ne more presoditi, ali bi bil lahko kršen 18. člen Ustave RS.
11. Postopek je sedaj ponovno odprt pred Vrhovnim sodiščem, ki mora ponovno odločiti v zadevi, torej v zvezi s tožbo tožnikov, s katero uveljavljajo nezakonitost sklepa toženke, da Republika Slovenija ne bo obravnavala njihovih prošenj za mednarodno zaščito, ker bodo predani Republiki Hrvaški, ki je odgovorna država članica za obravnavo njihovih prošenj.

Predlog za nujni postopek

12. V obravnavanem primeru gre za vprašanje iz področja mejne kontrole, politike azila in priseljavanja, konkretno razlage 17. člena Uredbe Dublin III. To pa je področje, ki spada pod naslov V, tretjega dela Pogodbe o delovanju Evropske unije, kar je pogoj za vodenje nujnega postopka, kot ga določa 107. člen Poslovnika Sodišča Evropske unije. Vrhovno sodišče zato, kot predložitveno sodišče, Sodišču Evropske unije predlaga uporabo nujnega postopka predhodnega odločanja po 107. členu Poslovnika Sodišča Evropske unije.
13. Nevarnosti vodenja rednega postopka za sprejetje predhodne odločbe se kažejo predvsem v psihofizičnem stanju tožnice C. K. in mladoletnega tožnika A. S.. Specialist psihiatrije prof. dr. Peter Pregelj je pri tožnici diagnosticiral depresijo v

poporodnem obdobju z občasnimi samomorilskimi težnjami. Iz njegovih priloženih zdravniških mnenj z dne 1. 4., 15. 4., 22. 4. in 13. 5. 2016, izhaja, da je glavni razlog slabega psihičnega stanja tožnice ravno njen neurejen status. Iz mnenja z dne 15. 4. 2016 dodatno izhaja, da bi lahko prav stresni faktorji, povezani z njenim statusom, negativno vplivali na potek depresije. Poslabšanje psihičnega stanja pa bi pri tožnici vodilo v nevarnost heteroagresivnega ali avtoagresivnega vedenja, tožnica bi v tem primeru potrebovala tudi bolnišnično zdravljenje (mnenje z dne 13. 5. 2016). Nadalje iz zdravniškega mnenja z dne 1. 4. 2016 izhaja zdravniško priporočilo, da bi bilo glede na vse slabše psihično stanje tožnice smiselno njen status čim hitreje dokončno rešiti. Psihično stanje matere (tožnice C. K.) pa se odraža tudi v dobrobiti njenega novorojenega otroka (tožnika A. S.).

Sporna pravna vprašanja v zvezi z Uredbo Dublin III

14. Podlaga za odločanje pristojnih upravnih organov in sodišč je bila Uredba Dublin III, saj gre za neposredno zavezujoč predpis prava Evropske unije, ki je sestavni del enotnega sistema na področju mednarodne zaščite. Kolikor je mogoče razumeti in povzeti razlogovanje Ustavnega sodišča, je treba zavrniti predajo prosilca drugi državi v okviru postopkov po tej uredbi tudi na podlagi posebne razlage oziroma obvezne uporabe diskrecijske klavzule iz prvega odstavka 17. člena Uredbe Dublin III, ne glede na to, da bi bili vsi pogoji za predajo odgovorni državi članici, vključno s pogojem presoje sistemskih pomanjkljivosti iz drugega odstavka 3. člena Uredbe Dublin III, izpolnjeni. Navedeno izhaja iz izhodiščnega stališča Ustavnega sodišča, da je sicer varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin iz 3. člena EKČP in 18. člena Ustave RS (ki sta po vsebini enakovredna 4. členu Listine Evropske unije o temeljnih pravicah) v okviru Uredbe Dublin III pomanjkljivo in neustrezno, saj se presoja le ena okoliščina, zaradi katere predaja prosilca v drugo državo članico EU ne bi bila dopustna. Ustavno sodišče je glede 3. člena in prvega odstavka 17. člena Uredbe Dublin III zavzelo stališče, ki do sedaj ni bilo prisotno v ustaljeni sodni praksi Vrhovnega sodišča.
15. Vrhovno sodišče meni, da je s sprejetim stališčem Ustavno sodišče razlagalo Uredbo Dublin III, posledično bi morale kot sodišče, zoper katerega odločitev ni pravnega sredstva, predložiti vprašanje razlage Uredbe Dublin III v odločanje Sodišču Evropske unije, še posebej ob dejstvu, da svojo odločitev Ustavno sodišče utemeljuje z navedbo, da je dolžnost presoje, ali je že sama predaja prosilcev lahko kršitev 3. člena EKČP, dolžnost držav članic EU (14. točka obrazložitve). Iz utemeljitve pa izhaja, da je vsebino obveznosti iz diskrecijske klavzule iz prvega odstavka 17. člena Uredbe Dublin III razlagalo avtonomno ob upoštevanju določb Ustave Republike Slovenije, Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in Ženevske konvencije. Da tega ni štelo za razlago prava EU, pa je razvidno tudi iz tega, da ni utemeljilo, zakaj kljub vzpostavitvi takega razumevanja Uredbe Dublin

III niso izpolnjeni pogoji, v katerih nastopi obveznost postavitve predloga za predhodno odločanje, čeprav je taka utemeljitev za najvišje sodišče v državi sicer v Republiki Sloveniji priznana kot obveznost, ki izhaja iz pravic strank do učinkovitega sodnega varstva (tako v zadevi Up-797/14 z dne 12. 3. 2015). Na podlagi te avtonomne razlage je z odločbo št. Up-613/16 z dne 28. 9. 2016 razveljavilo sodbo Vrhovnega sodišča in mu naložilo ponovno odločanje v zadevi ob upoštevanju v navedeni odločbi izraženih stališč.

16. Navedeno pa pomeni, da je v nadaljevanju postopka Vrhovno sodišče soočeno z vprašanjem, ki ga - drugače kot Ustavno sodišče - razume kot uporabo prava Evropske unije, kar izhaja tudi iz dosedanje prakse tega sodišča, ki uporabo navedene diskrecijske klavzule šteje za vprašanje uporabe prava Evropske unije (npr. v zadevi *N.S. proti Secretary of State for the Home Department*, C-411/10 in C 493/10, 65. točka obrazložitve, ter zadeva *Puid*, C-4/11, 24. - 29. točka obrazložitve). Glede na navedeno Vrhovno sodišče meni, da je treba za zagotovitev spoštovanja Pogodbe o delovanju Evropske unije s strani Republike Slovenije, konkretno tretjega odstavka 267. člena PDEU, vprašanja razlage prvega odstavka 17. člena in drugega odstavka 3. člena Uredbe Dublin III v povezavi s 4. členom Listine Evropske unije o temeljnih pravicah predložiti v predhodno odločanje Sodišču Evropske unije.

Vprašanje končne pristojnosti za razlago 17. člena Uredbe Dublin III

17. Opisano razlikovanje v pogledih pa predstavlja prvo vprašanje v zadevi, saj v primeru, da je za presojo diskrecijske klavzule kot edino in končno pristojno Ustavno sodišče, na to vprašanje ne more pridobiti odgovora s strani Sodišča Evropske unije in mora navedeno razrešiti v nadaljevanju postopka kot vprašanje izključne uporabe nacionalnega prava. Od navedenega odgovora je torej odvisno vprašanje, skladno s katerimi pravnimi okvirji (razlago prvega odstavka 17. člena ter drugega odstavka 3. člena in z njim povezanih določb Uredbe Dublin III) bo za oblikovanje bodoče sodne in upravne prakse Vrhovno sodišče dolžno odločati.
18. Če je pravilno stališče Vrhovnega sodišča, da gre za vprašanja razlage prava Evropske unije, za katera je skladno s PEU in PDEU pristojno Sodišče Evropske unije, se Vrhovno sodišče na naslovno sodišče obrača s predlogom za razlago navedenih določb Uredbe Dublin III, čeprav je pri svoji prvotni presoji štelo, da je razlaga uporabljene določbe prvega odstavka 17. člena Uredbe Dublin III o temeljnih pravicah tudi glede na citirano sodno prakso Sodišča Evropske unije očitna in jasna ter da je skladno s tem mogoča njena enotna razlaga v vseh ureditvah držav članic (*acte claire in eclaire*). Vprašanje skladnosti drugega odstavka 3. člena Uredbe Dublin III s 4. členom Listine Evropske unije o

temeljnih pravicah pa se v konkretnem primeru ob prvotnem odločanju ni postavilo, tako da je sedaj v tem konkretnem primeru Vrhovno sodišče soočeno z drugačno razlago ter naloženimi napoliti Ustavnega sodišča v zadevi, v kateri mora ponovno odločiti.

19. Zato šteje, da se je v konkretnem primeru zastavilo vprašanje uporabe prava Evropske unije pred Vrhovnim sodiščem, pri tem pa ne more več izhajati iz stališča, da je ta razlaga prava v celoti jasna oziroma razjasnjena. Tudi ob dejstvu, da gre za novo ureditev Uredbe Dublin III, se Vrhovnemu sodišču torej zastavljajo vprašanja, ki so odločilna za presojo v zadevi in glede katerih ni (skladno z načeli C.I.L.F.I.T.) mogoče najti odgovorov v že sprejetih odločitvah Sodišče Evropske unije (*acte eclairée*).²

Vprašanje ustreznosti zagotavljanja pravic iz 4. člena Listine Evropske unije o temeljnih pravicah prek 3. člena Uredbe Dublin III

20. V zvezi z razlago Uredbe Dublin III se nadalje zastavlja vprašanje, ali je mogoče šteti, da je pravno varstvo, ki ga prosilec za mednarodno zaščito zagotavlja 4. člen Listine Evropske unije o temeljnih pravicah kot vsebinsko sorodna določba 3. člena EKČP, učinkovito zavarovano v okviru uporabe drugega odstavka 3. člena Uredbe Dublin III in presoje, ki jo ta določba nalaga in je bila uporabljena v konkretnem primeru. V konkretnem primeru je namreč izhodiščno vprašanje ustreznosti tega pravnega varstva, saj se razlaga (obvezne, širše) uporabe diskrecijske klavzule iz prvega odstavka 17. člena Uredbe Dublin III v argumentaciji Ustavnega sodišča v konkretni zadevi povezuje s potrebo zagotoviti varstvo navedenih človekovih pravic prav zato, ker je zagotovitev pravnega varstva le-teh v okviru drugega odstavka 3. člena Uredbe Dublin III preozka.
21. V zvezi z navedenim Vrhovno sodišče potrebuje odgovor na vprašanje, ali iz prvega odstavka 17. člena Uredbe Dublin III izhaja zgolj prosta presoja pristojnih upravnih organov države članice, da uporabijo navedeno diskrecijo kot pravico države članice in ne njihovo dolžnost (kot bi to izhajalo iz 29. točke obrazložitve v citirani zadevi *Puid*), ali pa obstajajo pravne omejitve navedene diskrecije, ki bi zapovedovale obveznost uporabe diskrecijske klavzule. Vprašanje je povezano z varstvom in zagotavljanjem temeljnih pravic, ki izhajajo iz Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (4. člen in drugi), kolikor gre za potrebno varstvo teh pravic, ki ni ali ne bi bilo učinkovito zavarovano z drugim odstavkom 3. člena Uredbe Dublin III, kot to izhaja iz trditev, postavljenih v obravnavani zadevi. Gre torej za

² Tudi stališča Ustavnega sodišča ne izhajajo iz prakse Sodišča Evropske unije (*acte eclairée*), temveč zgolj na avtorski razlagi v delu Heilbronner/Thym: *EU Asylum and Immigration Law*, C.H. Beck, Muenchen 2016, ki v citiranih delih izrecno poudarja, da se o zadevnih vprašanih Sodišče Evropske unije še ni izreklo (str. 1535) oziroma nasprotuje stališčem, ki jih je zavzelo Sodišče v svoji praksi (v zadevi *Puid* in drugih, str. 1538), kar je razvidno iz 14. točke obrazložitve odločbe Ustavnega sodišča in opomb k tej točki.

vprašanje, ali je skladno s stališčem, da je tudi navedeno diskrecijo treba razlagati skladno z temeljnimi pravicami in načeli Evropske unije (tako 65. točka obrazložitve in naslednje v citirani zadevi *N. S.*), mogoča situacija, v kateri navedena pravica države članice uporabiti diskrecijsko klavzulo preraste v njeno obveznost, zato da se zagotovi spoštovanje pravice iz 4. člena Listine Evropske Unije o temeljnih pravicah, ob predpostavki, da ta z drugim odstavkom 3. člena Uredbe Dublin III ni učinkovito varovana.

22. V zvezi s tem potrebuje Vrhovno sodišče razlago, kateri so navedeni primeri omejitve navedene diskrecije oziroma po kakšnih vsebinskih pogojih oziroma kriterijih nastopi pristojnost nacionalnega sodišča, da upravnim organom uporabo navedenega pooblastila iz prvega odstavka 17. člena Uredbe Dublin III zapovedo. Konkretnije, Vrhovno sodišče potrebuje v povezavi s tem odgovor na vprašanje, ali so okoliščine konkretnega postopka, ko prosilec za mednarodno zaščito uveljavlja razlog poslabšanja zdravja zaradi predaje drugi državi članici že okoliščine, ki bi lahko kazale na potrebo po določitvi navedene dolžnosti uporabe diskrecijske klavzule. Vrhovno sodišče je ob tem seznanjeno s stališči Sodišča Evropske unije v zadevi *M'Bodj*, C-542/13, vendar ni prepričano, da se sprejeta razlaga razteza tudi na vprašanje izvrševanja Uredbe Dublin III. Prav tako Vrhovno sodišče pozna stališče Evropskega sodišča za človekove pravice v zadevi *A. S. zoper Švico* z dne 30. 6. 2015, vendar to stališče še ni bilo sprejeto v prakso Sodišča Evropske unije v zvezi s postavljenim vprašanjem.
23. V zvezi z novjšimi stališči Sodišča Evropske unije se lahko prosilec za mednarodno zaščito v postopkih s pravnimi sredstvi sklicuje tudi na nepravilno uporabo razlogov za določitev pristojne države članice, kot je to ob nadgradnji stališč iz prejšnje prakse (*Abdullahi*, C-394/12) sprejelo Sodišče Evropske unije tudi v zadevi *Ghezelbash*, C-63/15. Zato se Vrhovnemu sodišču v obravnavani zadevi zastavlja z vsebinskim povezano procesno vprašanje načina uveljavljanja te morebitne omejitve, po kateri diskrecijska klavzula preraste v pravno obveznost. Tako se zastavlja vprašanje, ali je o tem treba odločiti na podlagi vsakokratne vsebinske presoje takega ugovora s strani stranke, ali celo po uradni dolžnosti, tako s strani upravnih organov držav članic kot tudi sodišč v okviru uporabe pravnih sredstev v vsaki posamični zadevi glede na njene konkretne značilnosti (za razliko od splošne ugotovitve sistemskih pomanjkljivosti v drugi državi članici). To je še posebej pomembno z vidika, da se tako poglobljena vsebinska presoja kaže kot problematična z vidika same narave mehanizma po Uredbi Dublin III, ki je omejen z različnimi prekluzivnimi roki, katerih spoštovanje bi bilo v takem primeru težko dosegljivo. Pri svojem stališču se Ustavno sodišče sklicuje na odločitev Sodišča Evropske unije v zadevi *Ghezelbash* (51. do 54. točka obrazložitve, opomba v odločbi Ustavnega sodišča št. 13), vendar se navedena odločitev nanaša samo na pravico do uveljavljanja napačne uporabe meril za določitev pristojne države članice iz same Uredbe Dublin III in ne na

uveljavljanje okoliščin, ki se nanašajo na uporabo diskrecijske klavzule iz prvega odstavka 17. člena Uredbe Dublin III. Zato Vrhovno sodišče navedeno ne šteje za razrešeno vprašanje v smislu navedene *acte éclairée*.

Glede na navedeno Vrhovno sodišče sprašuje:

1. Ali je razlaga pravil o uporabi diskrecijske klavzule iz prvega odstavka 17. člena Uredbe Dublin III glede na naravo te določbe taka, da je v končni pristojnosti sodišča države članice oziroma, da odvezuje sodišče, zoper odločitev katerega ni pravnega sredstva, da zadevo predloži Sodišču po tretjem odstavku 267. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije?

Ob tem pa, še posebej, če je odgovor na navedeno vprašanje negativen, sprašuje naslednje:

2. Ali presoja okoliščin iz drugega odstavka 3. člena Uredbe Dublin III (v primeru kot je predložen primer) zadošča za zagotovitev zahtev 4. člena oziroma drugega odstavka 19. člena Listine Evropske unije o temeljnih pravicah v povezavi s 3. členom Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter 33. členom Ženevske konvencije?

Ter v povezavi s tem:

3. Ali iz razlage prvega odstavka 17. člena Uredbe Dublin III izhaja, da je uporaba diskrecijske klavzule s strani države članice, zaradi zagotovitve učinkovitega varstva pred kršitvijo pravice iz 4. člena Listine Evropske unije o temeljnih pravicah v primerih, kot je predložen primer, obvezna in preprečuje predajo prosilca za mednarodno zaščito pristojni državi članici, ki je svojo pristojnost sprejela skladno s to Uredbo?

Če je odgovor na na navedeno vprašanje pozitiven, pa sprašuje naslednje:

4. Ali daje diskrecija klavzula iz prvega odstavka 17. člena Uredbe Dublin III podlago, da se na njeno uporabo sklicuje prosilec za mednarodno zaščito oziroma druga oseba v postopku predaje na podlagi te Uredbe, o kateri morajo presoditi pristojni upravni organi ter sodišča države članice oziroma, ali so navedeni državni organi in sodišča države članice navedene okoliščine dolžni ugotavljati po uradni dolžnosti?

Ljubljana, 28. oktober 2016

Predsednik senata:

Peter Golob, l.r.

Ta prepis je soglasen z izvornikom.
Podpis pristojnega delavca sodišča: